

HGZ u Varšavskom paktu

Proteklog ljeta, jednog sparnog poslijepodneva u oronuloj dvorišnoj zgradi kuće Keglević, poznate po Konzumu na uglu Ilice i Frankopanske, aktivisti Zelene akcije i Prava na grad sa svojim su gostima razmatrali strategiju osporavanja i protesta pošto je projekt »Cvjetni prolaz« dobio većinu dozvola za realizaciju, najavljenju potkraj 2009. ili početkom 2010. godine. Raspravljalo se o paroli koja bi se koristila kao signal akcije u info-materijalima, transparentima, scenografiji; rječju, izražavala njezin cilj i smisao. Iz ugla prepune dvorane, zatamnjene zelenim florom i gotovo polumračne, začulo se sićušnim glasom: Varšavski pakt. Prijedlog je izazvao opći smijeh i pljesak, potom raspravu o konotacijama koje bi mogao izazivati, da bi skup najposlije prihvatio drugi: Ne damo Varšavsku. No Varšavski pakt ostao je svojevrsno kodno ime koje su koristili svi upleteni u akciju koja se otad pažljivo i u tajnosti pripremala, dok u Varšavskoj početkom ove godine nisu osvanuli kontejneri, kavezi na drveću, transparenti i danonoćni čuvari ulice, što je sve jasno davalo do znanja da će se aktivisti odriješiti ispriječiti raskapanju ulice i razaranju pješačke površine. Vrhunac akcije bio je protestni miting sazvan i održan navečer 10. veljače. Među mnogim institucijama podršku mitingu i cilju protesta dao je i HGZ i time se uključio u Varšavski pakt.

Miting je bio najveći protestni skup usmjeren obrani povijesne jezgre, javnog prostora i interesa ikad održan u Zagrebu i kulminacija višegodišnje akcije nevladinih organizacija protiv izgradnje live-style centra koji dimenzijama, sadržajima i likom razbija blok i svojim izdancima, poput krakova hobotnice izbija iz svih njegovih oboda. Najprije u pješačkoj zoni: na Preradovićevu trgu, gdje na mjestu porušenih kuća, a sučelice pravoslavnoj crkvi Sv. Preobraženja Gospodnjeg izbija golemim portalom koji razotkriva unutrašnjost centra i poput golemog lijevka usisava trg, napose poniženu crkvu. Potom u Varšavskoj, u kojoj je predviđena ulazno-izlazna rampa u podzemnu garažu, čime pješačka površina prestaje postojati. Najposlije u petoj fasadi, na krovu, takozvanim »kristalima«, ekskluzivnim vilama za elitu novca.

Na miting je unatoč snježnoj oluji i hladnoći došlo prema procjeni organizatora oko četiri tisuće građana kojima se kratkim, poantiranim govorima obratilo dvadesetak osoba od imena i ugleda. Glumac Vili Matula euforično ga je obilježio festivalom demokracije. I doista bila je to svečanost, u kojoj su se miješali radost i optimizam, prkos i odlučnost, a nadasve snažno izraženi osjećaji za grad. Junak večeri neupitno je bio zeleni Tomislav Tomašević koji je nastupom pravog pučkog tribuna sažeto i oštro iznio čemu je akcija usmjerena i protiv čega se aktivisti već nekoliko godina bore, dok je Teodor Celakoski iz Prava na grad najavio beskompromisni nastavak. Svi govori koji su uslijedili jasno su posvjedočili da je posrijedi politički skup na kojem je bilo govora o korupciji i malverzacijama, zlorupabama i despotizmu, klijentelizmu i mafijaštvu: svemu što je obilježilo slučaj »Cvjetni prolaz« od samog početka i pridalo mu značaj simbola općeg stanja – tonuća u kaljužu i mrak. Urbanitet, zaštita, devastacija povijesne jezgre bili su te večeri tek jedna od tema, a oduševljenje i odobravanje bili su usmjereni otvorenosti i istinitosti nastupa.

Nekoliko sati poslije mitinga, oko tri sati u noći, Varšavsku je opkolio policijski odred s teškom mehanizacijom i za nekoliko sati uklonio sve čime se akcija tu ugnijezdila: uhapšeni su i Maricom u liscama, poput najgorih kriminalaca, odvedeni aktivisti koji su tu dežurali, odvezeni kontejneri i kavezi, i na kraju brutalno razoren simbol akcije: Trojanski konj. Takozvani komunalni prekršaj – miting gradska vlast nije dozvolila – ili, kako se kasnije obrazložilo: građanski neposluš, poslužili su kao alat političke represije u kojoj su podjednako sudjelovali Grad i Država. Slijed događaja pokazao je dvostruki cilj potonjih: uklanjanje prepreka za početak gradnje u Varšavskoj, a u prvom redu odlučnost u zatiranju političkog prosvjeda. Simbolički ta se policijska blic-akcija izrazila uspješno izvršenim smaknućem Trojanskog konja: on je mehanizacijom i ručnim alatima uništen do daščica kojima su ga aktivisti tjednima slagali. Time je jasno pokazano što će se dogoditi aktivistima ako nastave akcijom, unatoč fizičkom i psihičkom maltretiranju koje su iskusili na policiji. Ikonoklastički i vandalski atentati na simbole-slike-objekte od Bizanta, protestantizma, Francuske revolucije i pada Berlinskog zida, znače uvijek jedno i isto: zatiranje poruke i prijetnju njezinim začetnicima. U dvadesetom stoljeću za takve postupke uvriježio se pojam: kulturocid.

Varšavska i objekt zvan »Cvjetni prolaz« (danas »Cvjetni«, otkako se pokazalo da od pasaža neće biti ništa) neminovno otvara pitanje: zašto je iza njega stala politička vlast, a propagira ga i dio medija? Zašto se zbog njega mijenjao dugoročni strateški prostorni dokument kao što je Generalni urbanistički plan i pretvorio u karikaturu, zašto je rampa na Varšavskoj proglašena javnim interesom, a realizacija projekta privatno-javnim partnerstvom, kad je potpuno jasno da je riječ o privatnom interesu koji parazitski koristi upravo prednosti uređenog javnog prostora, pješačke zone, a k tome joj se nameće u potpunom ignoriranju načela zaštite spomeničke sredine Donjega grada? Zašto, napokon, dio tog projekta sredstvima gradskog budžeta, financiraju građani Zagreba koji su listom protiv njege? Jedan od odgovora nudi se dobrano potvrđenom spoznajom o dominaciji divljeg kapitalizma, spregom politike, kapitala i medija koji čine gotovo neprobojnu mrežu i koji neće dopustiti da kojekakve akcije pobiju tu mrežu. U tom smislu, nakon zastrašivanja

---

---

represijom i ponižavanja aktivista upravo započinje medijska kampanja javne kompromitacije, odnosno klevetanja istaknutih prosvjednika/ca: prvi su na redu zbog svoje karizme Urša Raukar i Niko Gamulin.

Svojim ulaskom u Varšavski pakt HGZ nije, kao i sva javnost, mogao slutiti što će polučiti akcija Ne damo Varšavsku. Od same najave interpolacije u blok Gundulićeva-Ilica-Preobraženska-Preradovićev trg-Varšavska HGZ je jasno i javno izražavao bojazan da će projekt nanijeti štetu životu mikro-ambijenta u kojem se nalazi, a i identitetu zaštićene sredine Donjega grada. HGZ se zalagao i zalaže za proširenje pješačke zone, napose na Gundulićevu ulicu, što bi njegovoj djelatnosti dalo nove dimenzije: šire zračenje, kako je to formulirano u pismu podrške. No proširenje pješačke zone znači potpunu reviziju prometnog sustava u Donjem gradu, odnosno eliminaciju transurbanih magistrala (tzv. zelenih valova), postavljanje javnih garaža na njegove obode i selektivni pristup automobila, što bi osiguralo njegovu stvarnu zaštitu i obnovu. To je kao eminentni javni interes propagirano otkako akcija traje. No posvjedočeni interes nositelja vlasti jedino je i samo parcela, a institut javnog interesa u hrvatskom prostornom zakonodavstvu ne postoji.

Kako bilo, HGZ je u dobrom društvu. Ako se u Varšavskoj i dogodi ono protiv čega se svojim potpisom izjasnilo 54.000 građana, što je podržalo više tisuća onih koji su aktivno sudjelovali u demonstracijama, akcija ipak nije doživjela neuspjeh. Štoviše, ona je čitavu hrvatsku javnost – o čemu svjedoče podrške sa svih strana – upozorila na zlo kojem se treba oprijeti u ime demokracije i budućnosti.

Snješka Knežević

PISMO PODRŠKE

pročitano na protestnom skupu »Ne damo Varšavsku« 10. veljače 2010.

Hrvatski glazbeni zavod u potpunosti podržava protestnu akciju Zelene akcije i Prava na grad usmjerenu protiv devastacije dijela pješačke zone u Varšavskoj ulici za potrebe privatne podzemne garaže objekta koji se gradi u unutrašnjosti bloka. Gradnja tog objekta već negativno djeluje na neposredni okoliš: Gundulićevu, Ilicu i Preobražensku ulicu koji je potpuno stavljen u službu građevinarima. Teški kamioni ekološki i prometno ugrožavaju sve koji ovdje stanuju i rade. I Hrvatski glazbeni zavod izložen je štetama: buci, smradu, prašini. Najavljena prometna regulacija Gundulićeve i očekivan pojačan protok vozila na putu u garažu još će pogoršati sadašnju ionako nesnosnu situaciju i osuditi jednu od najstarijih kulturnih institucija Zagreba na vegetiranje uz rub prometne magistrale.

Stoga Hrvatski glazbeni zavod zahtijeva proširenje pješačke zone na Gundulićevu ulicu. Tek uređen i socijaliziran javni prostor omogućit će Hrvatskom glazbenom zavodu puno kulturno i društveno zračenje, kakvo planiramo i želimo u budućnosti.

Uvjereni smo da će opravdani protesti ipak onemogućiti pretvaranje dijela pješačke zone u prometni objekt i promjenu prema javnom interesu kojem su usmjeren naši protesti.

Marcel Bačić
predsjednik Hrvatskoga glazbenog zavoda

ODJECI U MEDIJIMA – »BERSA I KRUG«, koncert održan 14. veljače 2010.

Okružen opusima Mahlera i Zemlinskog, Bersa je otkrio da ga uopće ne trebamo nikamo smještati – on već odavno tamo jest. Možda je znakovito što se određeni recepcijski krug odazvao pozivu na koncertni program Bersa i krug, koji je u nedjelju na večer priredio Hrvatski glazbeni zavod u svojoj dvorani. Možda je znakovito da su taj krug činili upravo određene vrste glazbeni znalci i profesionalci. No, ono što je nedvojbeno važno jest da je taj malobrojan, ali raznovrstan, krug prisustvovao jedinstvenom komornom glazbenom događaju, koji se u takvom dobro osmišljenom i profesionalno promišljenom obliku tako rijetko susreće na našim pozornicama. (...) Ovim koncertom HGZ je nastojao predstaviti Blagoja Bersu u krugu njegovih suvremenika Gustava Mahlera i Alexandra Zemlinskog, umreživši odabrane opuse iz njihova komornog stvaralaštva, u vrlo kvalitetnim izvedbama glazbenika mlađega naraštaja – Ivana Novinca (violina), Tamare Petir (violina), Lucije Brnardić (viola), Neve Begović (violončelo), Martine Gojčete Silić (mezzosopran) i Danijela Detonija (klavir). Večer je otpočela Mahlerovim Klavirskim kvartetom u a-molu, jednostavačnom skladbom šesnaestogodišnjeg autora, jedinom toga žanra u Mahlerovom opusu. Putovanje se nastavilo Bersinim komornim djelima, a posve prigodno krug se zatvorio istim slovom, no suprotnim tonalitetom – zaključak glazbenoga putovanja pripao je Gudačkom kvartetu u A-duru, op. 4, Alexandra Zemlinskog. Središnji dio večeri bio je u znaku Bersinih djela Povero Tonin za violinu i klavir, op. 1, Rêverie za violončelo i klavir, op. 49, triju skladbi za klavir solo – Na žal, Balada u d-molu i Bizarna serenada – te triju popijevaka – La fête des morts op. 64, O lache nicht op. 32 i Mein süßes Lieb op. 39. Djela koja su posebno fascinirala na spomenutom programu bila su klavirska Balada i tri popijevke, ujedno i najpažljivije interpretirane, koje su odmotale klupko klasično-romantičarske tradicije s upečatljivošću čak ekspresionističkih natruha, što, pak, tako jasno odražava glazbeno-kulturnu klimu prelaska iz 19. u 20. stoljeće. Otkrivši da mi Bersu uopće ne trebamo nikamo smještati. Jer Bersa već odavno tamo jest. A upravo ovaj koncert ostvario se kao činjenica za koju jedino možemo malo žaliti što ju, ni ovaj put, šira kulturna javnost nije zamijetila. Ipak, vjerujemo da će višegodišnji, sustavni i vrhunskim znanstvenim radom potkrijepljeni projekt Sabranih djela Blagoja Berse konačno promijeniti neka uvriježena, a krivo pomaknuta, polazišta.

Mirta Špoljarić: Potvrda Bersine pripadnosti (*Jutarnji list*, 16. veljače 2010)

* * *

Skladatelj Blagoje Bersa pripada skupini najznačajnijih imena hrvatske glazbe 20. stoljeća. Unatoč tomu, o njegovu se životu i djelu u cjelini premalo zna, a kako se dio Bersine ostavštine donacije nasljednika već desetak godina nalazi u Hrvatskome glazbenom zavodu (ostatak je u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici) nametnula se potreba da se ta cjelokupna ostavština objavi prema suvremenim standardima. Radi se o ambicioznom, dugoročnom poslu u kojem sudjeluje i Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju HAZU. Skorašnji izlazak prve knjige Dnevnika i prvog notnog izdanja djela za klavir bio je povod da se javno upozori na važnost tog ogromnog posla. Izabran je najprikladniji način – koncert Bersinih djela.

Svi interpreti večeri, mahom vrsni mladi umjetnici, pažljivo su i temeljito pripremili taj gotovo nepoznati program nepravedno zapostavljenih djela. Posebice je bio zaposlen pijanist Danijel Detoni, kao solist, pratilac i suradnik Gudačkoga kvarteta u sastavu: Ivan Novinc, Tamara Petir, Lucija Brnazić i Neva Begović, a Bersine popijevke sugestivno je otpjevala mezzosopranistica Martina Gojčeta Silić.

Ovako savjesno predstavljen Bersa u okružju Mahlera i Zemlinskoga samo potvrđuje opravdanost i vrijednost tog projekta, koji svjedoči o umjetničkom i povijesnom integritetu Bersine glazbe, te o pripadnosti tradiciji, utjecajima i školama koje čine jezgu europske glazbene kulture 20. stoljeća.

lomci teksta Višnje Požgaj emitiranog 21. veljače
u emisiji *7 dana glazbe* na Trećem programu Hrvatskoga radija

NAJAVLJUJEMO**FILMSKI KLUB HGZ-a**

Utorak, 30. ožujka u 19.30

Blagoje Bersa

Televizija Zagreb, voditelj Karlo Kraus, urednica Dora Brajević, redatelj Haris Nonveiller; 1972.

U ozračju našeg bavljenja Bersom, što ga je još prije dvije godine pokrenuo Hrvatski glazbeni zavod, kao audiovizualnu crticu predstavljamo emisiju u kojoj se našeg najpoznatijeg predstavnika hrvatske moderne sjeća njegov učenik, skladatelj Milo Cipra.

HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD
10000 Zagreb, Gundulićeva 6, fax: 4830701
TAJNIŠTVO: 48 30 833
KNIŽNICA: 48 30 824, otvorena
ponedjeljak, sri. i pet. 11-14, sri. 16-20 sati
BLAGAJNA: 48 30 822, radi
ponedjeljak-petak 10-13 i 19-20 sati
i uvijek jedan sat prije početka koncerta

VELIKA DVORANA HRVATSKOGA GLAZBENOG ZAVODA

KONCERTNA SEZONA CLXXXIII (2009 / 2010)

OŽUJAK

www.hageze.org
hgz.info@hgz.t-com.hr

UREDNIŠTVO:

Eva Sedak
Nada Bezić
Maja Milošević

ZA IZDAVAČA:

Marcel Bačić

utorak, 2. III. u 20 sati

Glazbena škola Ferdo Livadić (Samobor)
Koncert učenika povodom Dana škole
ULAZ SLOBODAN

četvrtak, 4. III. u 20 sati

HRVATSKO DRUŠTVO GLAZBENIH
UMJETNIKA
Anđelko Krpan, *violina*; Renata Hil, *klavir*
BESPLATNE ULAZNICE ZA ČLANOVE HGZ-a

petak, 5. III. u 20 sati

Glazbena škola Pavla Markovca
Koncert učenika povodom Dana škole

subota, 6. III. u 20 sati

Akademski zbor »Vladimir Prelog«
Godišnji koncert
Dirigentska: Iva Juras
Bach, Victoria, Part, Beethoven, Gounod

nedjelja, 7. III. u 11 i u 20 sati

Glazbena škola Pavla Markovca
Koncerti učenika povodom Dana škole

utorak, 9. III. u 20 sati

HRVATSKA UDRUGA KLAPA
Ciklus Dalmatinske klape grada Zagreba
Klape: *Cesarice, Grdelin, Jelsa, Samobor*

utorak, 9. III. u 20 sati

HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD
Radionica utorkom (Podrumska dvorana)
Harmonijska praksa u skladbama sastava »The Beatles«
Voditelj: Tihomir Petrović
ULAZ SLOBODAN

četvrtak 11. III. u 20 sati

petak, 12. III. u 20 sati
subota, 13. III. u 20 sati
Glazbeno učilište Elly Bašić
Koncerti učenika povodom Dana učilišta
ULAZ SLOBODAN

nedjelja, 14. III. u 20 sati

MUZIČKA AKADEMIJA SVEUČILIŠTA U
ZAGREBU
Nastupaju najuspješniji sudionici Smotre gudača i
gitarista MA 2010.
ULAZ SLOBODAN

utorak, 16. III. u 20 sati

ART AGENT
Guitarra viva
István RÖMER, *gitara*
Bach, Ponce, Bradić, Walton, Bogdanović

srijeda, 17. III. u 12 sati

MUZIČKA AKADEMIJA I ZAGREBAČKA
FILHARMONIJA
Dirigent: Saša Britvić
Solisti: Mario Lončar, *truba*; Krešimir Starčević,
klavir; Lucija Petrač, *flauta*; Dana Kahrman,
violina
Arutjunjan, Schumann, Mozart, Chausson
ULAZ SLOBODAN

subota, 20. III. u 20 sati

ART AGENT
Pianofortissimo
Promocija notnog izdanja: Matej MEŠTROVIĆ:
Orient Expreso;
Matej Meštrović i Kristina Bjelopavlović, *klavirski duo*
Gosti: Borna Šercar, *udaraljke*; Paolo Cimino
(Italija), *tamburello* te svjetlosni umjetnici:
Gordana i Zorislav Šojat
Meštrović

nedjelja, 21. III. u 20 sati

HRVATSKI BAROKNI ANSAMBL
Die Alte Meister
Dirigent: Werner Ehrhardt (Njemačka)
Solistica: Laura Vadjon, *violina*
Bach, Graupner, Telemann
BESPLATNE ULAZNICE ZA ČLANOVE HGZ-a

utorak, 23. III. u 20 sati

HRVATSKI KOMORNI ORKESTAR
Dirigent: Saša Britvić
Gosti: Akademski zbor »Ivan Goran
Kovačić«
Mozart, Haydn

nedjelja, 28. III. u 11 sati

Glazbena škola Vatroslava Lisinskog
*Koncert i dodjela nagrada nakon školskog
natjecanja klavirista*

nedjelja, 28. III. u 20 sati

VIRTUOSO
Ad libitum 2

Brass kvintet NBS; Filip Novosel, *tambura (brač)*;
Marin Maras, *violina*; violončelisti: Alja Mandić
i Smiljan Mrčela te pijanisti: Tanja Čuić, Petar
Čulibrk, Krešimir Starčević
*Franck, Velasquez, Sarasate, Morricone,
Mendelsohn, Rahmanjinov, Mendelssohn*
BESPLATNE ULAZNICE ZA ČLANOVE HGZ-a

ponedjeljak, 29. III. u 20 sati

HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD
Big band HGZ-a
Proljetni zvuci
Gost: Mladen Biočina, *vokal*
Dirigent: Zlatko Dvoržak
BESPLATNE ULAZNICE ZA ČLANOVE HGZ-a

utorak, 30. III. u 19.30 sati

HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD
Filmski klub HGZ-a (Podrumska dvorana)
Blagoje Bersa (1972.)
Redatelj: Haris Nonveiller
ULAZ SLOBODAN

utorak, 30. III. u 20 sati

ZAGREBAČKI SOLISTI
Gosti: Robert Belinić, *gitara* i Miran Vaupotić,
bandeoneon
Bach, Stravinski, Glojnarčić, Marino

srijeda, 31. III. u 20 sati

GUDAČKI KVARTET »RUCNER«
Četiri godišnja doba / Proljeće
Solist: Srdan Čaldarević, *klavir*; Marco Ciminieri
(Italija), *kontrabas*
Cherubini, Đurović (praižvedba), Schubert